

«شش کلاه تفکر»

ابزاری مهم و قدرتمند است که با استفاده از آن می‌توان با به‌کارگیری دیدگاه‌های مختلف تصمیم‌گیری کرد. این ابزار به شما کمک می‌کند برای تصمیم‌گیری از سبک تفکر همیشگی خود خارج شوید و بتوانید از چندین دیدگاه مختلف در مورد یک موضوع بهره‌مند شوید.

این ابزار برای اولین بار توسط پروفیسور ادوارد دِبُونُو در کتابی با همین عنوان معرفی شده است.

معرفی ابزار

شما می‌توانید از ابزار «شش کلاه تفکر» در موارد مختلفی از جمله جلسات کاری استفاده کنید. وقتی در جلسات از این ابزار استفاده می‌کنید این فرصت فراهم می‌شود تا افراد با نظرات متفاوت در مورد حل یک مساله اظهارنظر کنند.

هریک از کلاه‌های شش گانه رویکرد و سبک‌های مختلفی از تفکر را معرفی می‌کند که این موارد عبارت است از:

– کلاه سفید: با استفاده از این کلاه فکری، شما روی اطلاعات در دسترس تمرکز می‌کنید. نگاهی به اطلاعاتی که در دست دارید بیندازید و بررسی کنید چه یادگیری از آنها می‌توانید داشته باشید. به شکاف دانشی خود توجه کنید و سعی کنید آن را برطرف کنید.

این جایی است که روندهای گذشته را مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهید و داده‌های موجود و قبلی را با هم مقایسه می‌کنید.

– کلاه قرمز: با برسر گذاشتن این کلاه، به مشکلات نگاهی احساسی خواهید داشت. سعی کنید وقتی این کلاه را استفاده می‌کنید، دقت کنید دیگر افراد چگونه احساسی برخورد می‌کنند. وقتی فردی احساسات و عواطف خود را بروز می‌دهد احتمالاً کلاه قرمز بر سر دارد.

– کلاه مشکی: با استفاده از کلاه فکری مشکی، به تمامی نکات بد ناشی از تصمیم‌گیری دقت کنید. همه چیز را محتاطانه بررسی کنید. سعی کنید ببینید کجای کار مشکل دارد. این موضوع خیلی مهم است، زیرا نقاط ضعیف را در برنامه‌ای که برای حل مساله ارائه شده برجسته می‌کند و اجازه می‌دهد برای حذف، تغییر و برنامه‌های جایگزین، اقدام کنید.

کلاه فکری مشکی کمک می‌کند تا برنامه‌های شما دقیق‌تر و مناسب‌تر شوند. یکی از ویژگی‌های کلاه فکری مشکی این است با در سرداشتن آن نکاتی دیده می‌شوند که افراد موفق—که تنها قادر به دیدن نکات مثبت هستند—توانند مشکلات پیش‌رو را ببینند و این موضوع به آنها برای حل بهتر مسائل کمک می‌کند.

– کلاه زرد: این کلاه کمک می‌کند که مثبت فکر کنید. این دیدگاه خوشبینانه است و کمک می‌کند تا بتوانید مزایای حاصل از تصمیم و ارزش افزوده آن را به خوبی ببینید. کلاه زرد به شما کمک می‌کند حتی اگر همه چیز ناامیدکننده و دلسردکننده باشد به راه خود ادامه دهید.

– کلاه سبز: این کلاه نشانه خلاقیت است. این جایی است که می‌توانید راه‌های خلاقانه‌ای برای حل یک مساله ارائه کنید. یادتان باشد که همیشه برای کسب موفقیت نیاز به خلاقیت دارید.

– کلاه آبی: کلاه آبی نقش کنترل کننده بقیه کلاه‌ها را دارد و هدایت جلسات با فرد کلاه آبی است. برای مثال، وقتی در مسیر حل مساله، به کمبود ایده برخورد می‌کند، از مشارکت فردی با کلاه زرد استفاده می‌کند یا زمانی که نیاز است مخاطرات احتمالی مورد بررسی قرار گیرد از کلاه سیاه استفاده می‌کند و غیره. مثال:

مدیران یک شرکت تصمیم به ساخت یک ساختمان مرکزی جدید برای شرکت گرفته‌اند. وضعیت اقتصادی شرکت نسبتاً خوب است و فضاهای خالی مکان فعلی به سرعت رو به افزایش است. آنها تصمیم می‌گیرند برای بخشی از تصمیم خود از ابزار ۶ کلاه تفکر در یکی از جلسات خود استفاده کنند. نگاه به این مساله با کلاه سفید، باعث شد تا آنها از داده‌های موجود تجزیه و تحلیل انجام دهند. آنها روند کاهش فضای خالی ساختمان مرکزی را مورد بررسی قرار دادند و پیش‌بینی کردند که این روند فعلی یعنی احتمال بحران فضای خالی در دفاتر قطعی است. با کلاه تفکر قرمز، برخی از مدیران معتقد بودند که وضعیت فعلی ساختمان مرکزی بسیار آشفته و مناسب است و کارکنان توانایی انجام کار و زندگی را ندارند. وقتی آنها با کلاه مشکی به مساله نگاه کردند، از اشتباه احتمالی سازمان برای پیش‌بینی‌هایی که انجام شده، نگران بودند. آنها می‌گفتند ممکن است شرکت دچار یک رکود اقتصادی شود و می‌توان به جای ایجاد ساختمان جدید، ساختمان بزرگ‌تری اجاره کرد. با کلاه فکری زرد، این‌گونه فکر کردند که اگر پیش‌بینی‌های اقتصادی درست باشد، شرکت ثروت زیادی به دست خواهد آورد و اگر خوش شانس باشند ممکن است بتوانند قسمتی از ساختمان جدید را قبل از رکود اقتصادی به فروش برسانند. با کلاه تفکر سبز، به این نتیجه رسیدند که باید طراحی ساختمان را به شکل بهتری انجام دهند تا ساختمان شکل مطلوب‌تری داشته باشند.

کلاه آبی نیز رئیس جلسه است و از نظرات سبک‌های مختلف (کلاه‌ها) استفاده می‌کند. * منبع Mindtools: سید محمد اعظمی نژاد (hrjournalist.blogfa.com)

